

Nu med ryg

AF REKTOR LARS-HENRIK SCHMIDT

Det offentlige har det med at presse universiteterne. Det kan der være god grund til, da vi i høj grad lever af offentlige midler. Problemer er som bekendt udfordringer med torne. Og det var en torn i øjet på universitetsmagasinet Asterisk, at magasinets format blev presset, da portostøtten blev taget fra os. Men det var også en udfordring, vi måtte tage på os. Du sidder nu med resultatet: Det mest iøjnefaldende ved det 25. nummer af Asterisk er, at magasinet har fået ryg. Rykket ved den redaktionelle linje er der ikke. Viljen til at give stemme til forskningsresultater er intakt.

Magasinets formål er at give stemme til folk med ryggrad. Folk, der informerer og provokerer med noget af betydning. Forskerfolket skal stå frem med deres egen ranke ryg og bidrage til "at sikre fri, saglig og kritisk offentlig debat". Ja, sådan står der faktisk i universitetsloven. Asterisk søger at bidrage til at indfri forpligtelsen til at forskningsformidle. Mit bud på, hvorfor det kan være lidt vanskeligt for universiteterne at indfri alle forpligtelserne lige godt, kommer her:

Godt nok var det i universitetslovens ånd at give universiteterne frihed til selv at indfri forpligtelserne. Realiteten er, at det ikke er tilfældet. Jeg troede på universitetsloven som et frihedsbrev til universiteterne. Det, jeg mestendels må høre, er beklagelser over, at universiteterne ikke gør, som der bliver sagt. Hvorfor mon ikke? Og hvad er konsekvensen? Jo, universiteterne holdes i stram snor, og forudsete bevillingsløft lader vente på sig. Det er ryggesløs politik. Konsekvensen er, at universiteterne efterhånden går frem efter princippet 'hver mand sin ryg'. Det er selvfølgelig en mulighed, men mon ikke universiteterne kan bære mindre hver for sig end sammen.

Der er knyttet store forventninger til uddannelses- og forsknings-systemet i det lærende samfunds lærende økonomi. Det er ressourcekrævende, og indfrielsen skal gå hurtigt – men ikke være forhatet, for så vinder en dum handlekraft over modig refleksionskraft. Og så skal de knappe ressourcer naturligvis prioriteres. Helst rigtigt, men hvem afgør, hvad der er rigtigt. Også det troede de frie uddannelses- og forskningssystemer, at de selv fik lov at afgøre. Igen blev vi skuffede. Den såkaldte nye frihed bliver betalt med nye kontrolmekanismer kaldet evalueringer. Politikerne vil gerne give los,

"Universiteterne holdes i stram snor, og forudsete bevillingsløft lader vente på sig. Det er ryggesløs politik."

når blot de kan kontrollere på anden vis. Det er lykkedes at fostre en myte om, at de danske uddannelses- og forskningssystemer mangler en evalueringskultur. Det er noget sludder. Der evalueres på livet løs. Pointen er anderledes simpel: Politikerne tør ikke give uddannelses- og forskningssystemerne den lovede frihed.

Problemet er, at iveren efter at evaluere og 'ranke', som det hedder på engelsk, risikerer at betyde, at 'den ranke ryg' ikke kan bære den byrde, den er sat i verden for at håndtere. Nemlig at danne og derved uddanne de nye generationer af danske akademikere til lærende individer i det lærende samfund.

For filosofen Jean-Jacques Rousseau var viljen til at sammenligne på en gang det, der skabte fornuften og satte den over styr i den meget præcise forstand, at den gjorde skade på følsomheden over for, hvad der var sammenligneligt. Denne følsomhed anså han for mere væsentlig end sammenligningsiveren i sig selv.

Sammenligning hedder nu om stunder 'benchmarking', når vi taler om organisationer som for eksempel universiteter. Universitetsverdenen lægger gerne ryg til sammenlignende evalueringer – herom må der ikke tvivles. Men følsomheden over for, hvilke institutioner der er relevante at sammenligne sig med, må ikke sættes over styr. Det er for eksempel irrelevant at sammenligne Danmarks Pædagogiske Universitet med et universitet i Singapore, hvor de studerende har en helt anden alder og en helt anden erhvervsfrekvens. Samfundets held er, at universiteternes rygge er brede nok til at bære mange meningsløshed. Det er bare lidt ærgerligt, når universiteterne kunne bruge de offentlige midler friere, anderledes og bedre for "at fremme vækst, velfærd og udvikling i hele samfundet". Ja, sådan står der faktisk også i universitetsloven. Universiteterne har loven i ryggen og politikerne ryggen fri, hvis de tør tage loven alvorligt og slippe universiteterne fri.